

SARDAR PATEL UNIVERSITY
F.Y.B.Com. (NC) [II SEMESTER] EXAMINATION
Friday, 20th April 2012 : 11.00 am to 2.00 pm
UB02CCOM04/12 : FUNDAMENTAL OF COST ACCOUNTING

Total Marks : 60

નોંધ : જમણી બાજુના આંક ગુણ દર્શાવે છે.

પ્ર.૧ તા.૩૧-૩-૨૦૧૦ ના રોજ પૂરા થતા વર્ષમાં નારાયણ લીમિટેડે ૫૦૦૦ સાધનો (૧૫) તૈયાર કર્યા તેની માહિતી નીચે પ્રમાણે છે.

	રૂ.
(૧) કાચા માલનો શરૂનો સ્ટોક	૩૫૦૦૦૦
(૨) કાચા માલનો આખરનો સ્ટોક	૧૫૦૦૦૦
(૩) કાચા માલની ખરીદી	૧૮૦૦૦૦૦
(૪) કારખાના ખર્ચા	૧૫૦૦૦૦૦
(૫) ઓફિસના ખર્ચા	૨૩૫૦૦૦
(૬) પ્રત્યક્ષ મજૂરી	૧૮૦૦૦૦૦
(૭) શરૂઆતનો સ્ટોક તૈયાર માલ	નથી
(૮) તૈયાર માલનો આખરનો સ્ટોક	૧૮૦૦૦૦
(૯) વેચાણ વિતરણ ખર્ચ	૨૧૬૦૦૦
(૧૦) વેચાણ	૬૯૬૩૭૫૦

તૈયાર માલનું મૂલ્યાંકન ઉત્પાદન પડતરનાં આધારે કરવામાં આવે છે.

એકમ દીઠ પડતર દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

આ કંપની આ સાધનના ૨૦૦૦ એકમ પૂરા પાડવાનો ભાવ ભરવા માંગે છે. તા. ૩૧-૩-૨૦૧૦ ના રોજ પૂરા થતા વર્ષમાં પડતર પર મળેલા નફાનો દર મેળવવા ૨૦૦૦ એકમનો શો ભાવ ભરવો તે નીચેની માહિતીને ધ્યાનમાં લઈ નક્કી કરતું પત્રક તૈયાર કરો.

તા. ૩૧-૩-૨૦૧૦ પછી માલ સામાનની કિંમત ૧૫ ટકા અને મજૂરી ખર્ચ ૨૦ ટકા વધશે. કારખાના અને ઓફિસના ખર્ચા એકમદીઠ યથાવત રહેશે. વેચાણ વિતરણ ખર્ચ એકમદીઠ રૂ. ૭ થશે. તમારે ૨૦૧૦ માં મળેલા પડતર નફાના દરે નફો મેળવવા કયા ભાવે એકમો વેચવા તે અંગેનું અંદાજિત પડતર પત્રક તૈયાર કરવાનું છે.

અથવા

પ્ર.૧ પડતર હિસાબી પદ્ધતિની વ્યાખ્યા આપો. પડતર હિસાબી પદ્ધતિના ફાયદા અને મર્યાદાઓ વર્ણવો. (૧૫)

પ્ર.૨

(અ) એક કામ ૧૬૦ કલાકમાં પૂરું કરવાનું છે તે કામ એક કામદાર ૧૨૦ કલાકમાં પૂરું કરે છે. તેને કલાક દીઠ રૂ.૨૦ વેતન ચૂકવાય છે. (૪)

(૧) હેલ્સી પ્લાન મુજબ અને (૨) રોવેન પ્લાન મુજબ વેતન નક્કી કરો.

(બ) કૃષ્ણ કંપનીના ચોપડામાંથી નીચેની માહિતી મળી છે. (૦૮)

(૧) માલ સામાન મેળવતા લાગતો વધુમાં વધુ સમય	૬૦ દિવસ
(૨) તાત્કાલિક માલ મેળવતા લાગતો સમય	૦૫ દિવસ
(૩) માલ મેળવતા લાગતો સરેરાશ સમય	૪૫ દિવસ

- (૪) માલનો રોજનો ઓછામાં ઓછો વપરાશ ૧૦૦૦ એકમ
 (૫) માલનો રોજનો સરાશ વપરાશ ૧૫૦૦ એકમ
 (૬) આર્થિક વરદી જથ્થો પુનઃ વરદી સપાટીના ૩૦% છે.
 ઉપરની માહિતી પરથી શોધો
 (૧) પુનઃ વરદી સપાટી (૨) લઘુત્તમ સપાટી
 (૩) ગુરુત્તમ સપાટી (૩) ભય સપાટી
 (ક) સારા વેતનની પદ્ધતિના લક્ષણો વર્ણવો. (૦૩)

અથવા

પ્ર.૨

- (અ) નીચેની માહિતી પરથી એકમ દીઠ કિંમતની ગણતરી કરો. (૦૪)
 માસિક વપરાશ ૩૦૦૦ એકમો
 આર્થિક વરદી જથ્થો ૨૫૦ એકમો
 ઓર્ડર મૂકવાનો ખર્ચ રૂ. ૨૫
 એકમ દીઠ વહન ખર્ચ ૧૫%
 (બ) એક કામ ૧૬૦ કલાકમાં પૂરું કરવાનું છે. તે કામ એક કામદાર ૧૨૦ કલાકમાં પૂરું કરે (૦૬)
 છે તેને કલાક દીઠ ૩૦ રૂપિયા વેતન ચૂકવાય છે.
 વેતનની ગણતરી કરો :
 (૧) હેલ્સી પ્લાન મુજબ
 (૨) રોવેન પ્લાન મુજબ
 (૩) સમય યોજના મુજબ
 (ક) તફાવત લખો (૦૫)
 સમય વેતન પ્રથા અને કાર્ય વેતન પ્રથા

પ્ર.૩ ચંત્ર 'X' ની નીચે આપેલ વિગત પરથી તેનો ચાંત્રિક કલાક દર નક્કી કરો. (૧૫)

- (૧) ચંત્રોની કિંમત રૂ. ૧૭૨૦૦૦, ભંગાર કિંમત રૂ. ૧૨૦૦૦ અને ઉપયોગી આયુષ્ય ૮ વર્ષ
 (૨) કારખાનાનું ભાડું (માસિક) રૂ. ૧૫૦૦ (કારખાનામાં બીજા ત્રણ સરખા ચંત્રો ગોઠવેલા છે.)
 (૩) ચંત્રનું વીમા પ્રીમિયમ વાર્ષિક ૧%
 (૪) ચંત્ર 'X' નો પાવર ખર્ચ - વાર્ષિક રૂ. ૧૫,૦૦૦
 (૫) કારખાનાનું વિજળી બીલ દ્વિમાસિક રૂ. ૩૦૦૦
 (કારખાનાના કુલ ૧૫ લાઈટ પાઈન્ટ માંથી ચંત્ર 'X' ૫ પોઈન્ટનો ઉપયોગ કરે છે.)
 (૬) કામદારોનો પગાર કામદાર દીઠ માસિક રૂ. ૧૬૦૦, કારખાનામાં ૩ કામદારો છે. જેઓ બધા જ ચંત્રોની સરખી દેખભાળ કરે છે.
 (૭) કામદાર કલ્યાણ ખર્ચ રૂ. ૨૪૦૦ (કામદાર દીઠ, વાર્ષિક)
 (૮) સુપરવાઈઝરનો પગાર માસિક રૂ. ૬૦૦૦
 (સુપરવાઈઝર તેનો ૩/૪ સમય, બધા જ ચંત્રોની દેખભાળ માટે સરખે હિસ્સે વાપરે છે.)
 (૯) ભાડા ખરીદનો ચંત્ર 'X' નો હપ્તો (અર્ધ વાર્ષિક) રૂ. ૫૦૦૦ (વ્યાજ રૂ. ૮૦૦ સહિત)
 (૧૦) ચંત્ર 'X' નો સમારકામ ખર્ચ આયુષ્ય દરમિયાન રૂ. ૨૦૦૦૦
 (૧૧) ચંત્ર 'X' કલાકના ૨ યુનિટ પાવરનો વપરાશ કરે છે. પાવરની કિંમત એક યુનિટના રૂ. ૩ છે.

અથવા

પ્ર.૩ વિષ્ણુ લી. ના કારખાનામાં ત્રણ ઉત્પાદન વિભાગો G, O અને D છે. તેમાં બે સેવા (૧૫) વિભાગો U અને V છે. માર્ચ ૨૦૧૦ ના માસની વિગતો નીચે પ્રમાણે છે.

વિગત	ઉત્પાદન વિભાગો			સેવા વિભાગો	
	G	O	D	U	V
પ્રત્યક્ષ મજૂરી રૂ.	૫૦૦૦	૬૦૦૦	૪૦૦૦	૬૦૦૦	૧૦૦૦૦
પ્રત્યક્ષ માલસામાન રૂ.	૩૦૦૦	૫૦૦૦	૭૦૦૦	૮૦૦૦	૧૨૦૦૦
કામદારોની સંખ્યા	૬૫	૬૦	૭૦	૨૫	૩૦
વીજળીની ક્ષમતા (કિલો વોટ)	૩૦૦૦	૨૫૦૦	૨૦૦૦	૧૨૫૦	૭૫૦
લાઈટના પોઈન્ટ	૧૬	૨૪	૧૮	૧૦	૧૦
ચંત્રોની કિંમત રૂ.	૧૦૦૦૦૦	૬૦૦૦૦	૮૦૦૦૦	૩૦૦૦૦	૫૦૦૦૦
રોકેલી જગ્યા (ચોરસ મીટર)	૧૦૦૦	૬૦૦	૮૦૦	૩૦૦	૫૦૦

મહિનાના કારખાનાના પરોક્ષ ખર્ચા નીચે પ્રમાણે હતા.

વિગત	રૂ.
પાવર	૨૨૮૦૦
સ્ટોર વિભાગનો ખર્ચ	૧૭૫૦૦
ચંત્રનો ઘસારો	૬૪૦૦૦
સામાન્ય ખર્ચ	૨૦૪૦૦
વિજળી ખર્ચ	૧૪૦૪
કામદાર કલ્યાણ ખર્ચ	૮૦૦૦
ચંત્રોનું સમારકામ ખર્ચ	૧૨૮૦૦
ભાડુ	૩૨૦૦

સેવા વિભાગ ‘U’ નો ખર્ચ પ્રત્યક્ષ મજૂરીના પ્રમાણમાં ફાળવવાનો છે. સેવા વિભાગ ‘V’ નો ખર્ચ ઉત્પાદન વિભાગો G, O અને D વચ્ચે ૨:૨:૧ ના પ્રમાણમાં ફાળવવાનો છે. ઉત્પાદન વિભાગોએ અનુક્રમે ૬૦૦૦, ૫૦૦૦ અને ૪૦૦૦ કલાક કામ કરેલ છે.

ઉત્પાદન વિભાગોનો ચાંત્રિક કલાક દર નક્કી કરો. જો એક વસ્તુના ઉત્પાદન માટે G, O અને D વિભાગના અનુક્રમે ૬, ૧૦ અને ૫ કલાકનો ઉપયોગ થતો હોય તેમજ તેના કાચામાલનો ખર્ચ ૪૦૦ રૂ. અને પ્રત્યક્ષ મજૂરી ખર્ચ રૂ. ૩૦૦ હોય તો આ વસ્તુની કારખાના પડતર શોધો.

પ્ર.૪ નીચેની નાણાંકિય માહિતી વલ્લભ લી.ની તા. ૩૧ માર્ચ ૨૦૦૮ ના રોજ પૂરા થતા (૧૫) વર્ષ અંગેની છે.

વિગત	રૂ.
માલ સામાન	૨૦૦૦૦૦૦
મજૂરી	૧૦૦૦૦૦૦
કારખાના ખર્ચ	૮૦૦૦૦૦
ઓફિસ ખર્ચ	૫૨૦૦૦૦

વેચાણ અને વિતરણ ખર્ચ	૩૬૦૦૦૦
તૈયાર માલનો આખરનો સ્ટોક (૧૦૪૫ એકમ)	૩૦૦૦૦૦
ચાલુ કામ ખાતે	૧૪૦૦૦૦
માંડીવાળેલ પાઘડી	૪૦૦૦૦૦
શેર ટ્રાન્સફર ફી	૧૦૦૦૦૦
ડીબેન્યરનું વ્યાજ	૪૦૦૦૦
વેચાણ (૨૦૦૦૦) એકમ	૬૦૦૦૦૦૦

પડતરના હિસાબોમાં કારખાના ખર્ચ મજૂરીના ૮૦% લેવા અને ઓફિસ ખર્ચ કારખાના પડતરના ૧૫% લેવા અને વેચાણ અને વિતરણ ખર્ચ વેચેલ એકમ દીઠ રૂ.૨૫ લેવા.

તૈયાર કરો :

(૧) નફાનુકશાન ખાતુ (૨) પડતર પત્રક (૩) મેળવણી પત્રક

અથવા

પ્ર.૪ પ્રજનંદન લી. નું ૩૧-૩-૨૦૧૦ ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું નફા-નુકશાન ખાતુ નીચે (૧૫) પ્રમાણે છે.

વિગત	રૂ.	વિગત	રૂ.
માલ સામાન	૧૨૫૦૦૦	વેચાણ (૬૦૦૦૦ એકમ)	૬૫૦૦૦૦
મજૂરી	૫૦૦૦૦	આખરનો સ્ટોક (૨૦૦૦૦ એકમ)	૬૦૦૦૦
કારખાના ખર્ચ	૮૦૦૦૦	શેર વેચાણનો નફો	૨૫૦૦૦
ઓફિસ ખર્ચ	૨૪૦૦૦૦	મળેલ વ્યાજ	૫૦૦૦
વેચાણ વિતરણ ખર્ચ	૮૦૦૦૦		
ડીબેન્યર વ્યાજ	૧૦૦૦૦		
આવક વેરો	૫૫૦૦		
કાનૂની ખર્ચ	૨૦૦૦		
નફો	૧૩૭૫૦૦		
	૭૪૦૦૦૦		૭૪૦૦૦૦

પડતરના હિસાબોની નીચેની માહિતી મળે છે.

પ્રત્યક્ષ માલસામાનનો વપરાશ રૂ. ૧૪૦૦૦૦
કારખાના શિરોપરી ખર્ચ પ્રાથમિક પડતરના ૨૦%
વહિવટી ખર્ચ (ઉત્પાદીત એકમ દીઠ) રૂ. ૨ એકમ દીઠ
વેચાણ વિતરણ ખર્ચ રૂ. ૪ વેચેલ એકમ દીઠ
તૈયાર કરો
(૧) વર્ષ ૨૦૧૦ માટેનું પડતર પત્રક (૨) મેળવણી ખર્ચ

